

Påskkärringar, fjädrar och en massa godis

Berättelse

Påskan är en högtid på våren. Många i Sverige firar påsk. Det är ofta lov från skolan och jobbet. Påskan kommer inte samma datum varje år. Ibland är det i mars, ibland i april.

Påskan är från början en kristen högtid. Den handlar om Jesus, som dog och sedan blev levande igen. Men i dag firar många påsk utan att tänka på religion. För dem är påskan mest en fest för våren och ledig tid med familjen.

En vanlig sak i påskan är påskris. Det är kvistar från en björk. Man sätter färgglada fjädrar på kvistarna. Sedan har man påskriset i en vas hemma eller ute på balkongen. Det blir fint och lite festligt.

På skärtorsdagen eller på påskafton klär många barn ut sig. De målar prickar i ansiktet och tar på sig en sjalett och en lång kjol. Då är de påskkärringar. Barnen går runt till grannarna. De säger "Glad påsk!" och får ofta godis.

Ägg hör också till påskan. Många målar ägg i fina färger. Man äter också ägg till maten. Barn letar efter påskägg. Ett påskägg är ofta gjort av papp och fyllt med godis. I Sverige säljs det mycket godis just kring påskan.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
högtid	en speciell dag eller helg som man firar
lov	ledig tid från skolan eller jobbet
kristen	som har med kristendomen och Jesus att göra
religion	en tro på en eller flera gudar
kvist	en tunn gren från ett träd
björk	ett vanligt träd i Sverige med vit stam
festlig	rolig och fin, som på en fest
klä ut sig	ta på sig kläder för att se ut som någon annan
sjalett	en liten duk som man knyter på huvudet
påskkärring	ett barn (eller en vuxen) som är utklädd i påskan
skärtorsdag	torsdagen i veckan före påsk
påskafton	lördagen i påskan, dagen före påskdagen

Läsförståelsefrågor

1. Vad är påskris?
 1. En sorts godis som man äter i påsken.
 2. Kvistar från en björk med färgglada fjädrar på.
 3. Ett ägg som barn letar efter.
2. Vad gör barnen när de är påskkärringar?
 1. De stannar hemma och målar ägg hela dagen.
 2. De går till grannarna, önskar glad påsk och får ofta godis.
 3. De planterar björkar i trädgården.
3. Varför skriver texten att inte alla tänker på religion i påsken?
 1. För att religion är förbjudet i Sverige.
 2. För att många i dag ser påsken mest som en vårfest och ledig tid.
 3. För att ingen i Sverige är kristen.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Påsken är alltid samma datum varje år.
 2. Många barn klär ut sig till påskkärringar.
 3. Påskägg är ofta fyllda med godis.
5. När på året firar man påsk? Svara med egna ord.
6. Vad gör man med ägg i påsken? Ge minst två exempel ur texten.

Facit

1. 1. Kvistar från en björk med färgglada fjädrar på.
2. 1. De går till grannarna, önskar glad påsk och får ofta godis.
3. 1. För att många i dag ser påsken mest som en vårfest och ledig tid.
4. 1. nej (påsken kommer i mars eller april, inte samma datum varje år) b) ja c) ja
5. Exempel på svar: På våren, i mars eller april.
6. Exempel på svar: Man målar ägg i fina färger och man äter ägg till maten. Barn letar också efter påskägg med godis.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret och visuell högtidstext som passar för att öva ord om vår, familj och mat (kvist, björk, ägg, godis). Tema: traditioner i Sverige. Fråga 3 kräver en första, enkel slutsats om skillnaden mellan kristet ursprung och dagens firande. Lyft att texten skriver "många firar", inte "alla". Låt eleverna jämföra med vårhögtider i sina egna länder.

Diskussionsfrågor

- Firar man någon högtid på våren där du kommer ifrån? Berätta hur den ser ut.
- Vad tycker du om att barn klär ut sig och går runt till grannarna? Finns det något liknande där du bor?
- Äter man speciell mat på en högtid där du kommer ifrån? Vad då?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en högtid som du tycker om. När är den, vad gör man och vad äter man?

Källor och faktagranskning

- Institutet för språk och folkminnen (Isof) – Påsktraditioner från A till Ö: <https://www.isof.se/folkminnen/kunskapsbanker-och-webbutställningar/webbutställningar-folkminnen/nu-ar-det-pask-igen/pasktraditioner-fran-a-till-o>
- Institutet för språk och folkminnen (Isof) – Skärtorsdagen: <https://www.isof.se/utforska/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-arets-namn-och-handelser/handelser/skartorsdagen>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: påsk – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/p%C3%A5sk>
- Historiska museet – Påskens historia: <https://historiska.se/utforska-historien/kunskapsbank/paskens-historia/>

Faktagranskad mot Isof (Påsktraditioner från A till Ö samt Skärtorsdagen), Nationalencyklopedin och Historiska museet i juni 2026. Nyckelfakta: Påsk är en kristen högtid till minne av Jesu död och uppståndelse, men firas i Sverige av många som en vår- och lovhögtid oavsett religion. Påsken är en rörlig helg som infaller söndagen efter den första fullmånen efter vårdagjämningen, alltså någon gång mellan 22 mars och 25 april; helgen sträcker sig från skärtorsdag till annandag påsk. Påskris (björkkvistar prydda med färgglada fjädrar) används som dekoration inne och ute. Många barn klär ut sig till påskkäringar på skärtorsdagen eller påskafton och går runt i grannskapet och får godis. Ägget är centralt: man målar ägg, äter ägg och barn letar efter påskägg fyllda med godis; mycket godis säljs kring påsk, ofta i påskägg av papp eller plast. OSÄKERHET/FÖRSIKTIGHET: De folkliga traditionernas exakta ursprung är inte helt fastställt. Påskkäringen kopplas i folktron till medeltida föreställningar om häxor som flög till Blåkulla; de äldsta beläggen för utklädnaden är från 1800-talet och seden var då främst vuxnas/ungdomars innan den blev en barntradition. Påskriset kan möjligen spåras till äldre tiders "risningsupptåg" (rispiskning). Texterna återger detta försiktigt och skriver "många firar", inte "alla svenskar".

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.